

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «РІВНЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія юридично-соціальних дисциплін

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи правознавства

галузь знань 07. Управління та адміністрування
(кодифікатор і назва галузі знань)

спеціальність 071. Облік і оподаткування
(кодифікатор і назва спеціальності)

освітня програма Облік і оподаткування
(назва)

Рівне – 2025 рік

Робоча програма з Основ правознавства, розроблена на основі Освітньо-професійної програми «Облік і оподаткування», галузі знань 07 Управління і адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, затвердженої вченою радою НУБіП України.

Розробники: Гулюк Сергій Іванович, викладач юридичних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії юридично-соціальних дисциплін

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

Голова циклової комісії юридично-соціальних дисциплін

«29» серпня 2025 року

(підпис)

Ольга ЧОРНОБРИВА

(ініціали та прізвище)

Схвалено методичною радою Відокремленого структурного підрозділу «Рівненський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»

Протокол від «29» серпня 2025 року № 1

«29» серпня 2025 року

Голова

(підпис)

Людмила БАЛДИЧ

(ініціали та прізвище)

©Гулюк С.І., 2025 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-професійний ступінь		
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр	
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»	
Спеціальність	071 «Облік і оподаткування»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курсовий проект (робота)		
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
Форма навчання	денна	
Рік підготовки	2025-2026	
Семестр	3	
Аудиторні години:	34	
Лекційні	24	
Практичні	10	
Семінарські	-	
Самостійна робота	56	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання	2	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи правознавства» є розуміння здобувачами освіти Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування високого рівня правової освіти та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти.

Передумовами вивчення навчальної дисципліни є знання і вміння, одержані здобувачами освіти під час вивчення дисциплін «Громадянська освіта», «Історія України», «Безпека життєдіяльності», «Основи екології».

Супутні та наступні навчальні дисципліни – «Соціологія», «Основи філософських знань», «Основи економічної теорії», «Основи охорони праці», «Фінансове право».

Завданням вивчення навчальної дисципліни є:

- ознайомлення здобувачів освіти з основами теорії держави і права і на цій основі сформувані їхнє уявлення про державно-правові реалії України;
- поглибити знання здобувачів освіти про виникнення, типи та форми держави, історію розвитку української державності, сучасну українську державу та її органи;
- поглиблення знання здобувачів освіти про соціальні норми, сформувані системне уявлення про правові норми, галузі права, правовідносини, правопорядок, правопорушення та юридичну відповідальність;
- сформувані поняття про способи підтримання правопорядку, механізми захисту прав і свобод громадян;
- виховувати переконаність у необхідності дотримання правових норм, непримиренності до протиправної поведінки;
- виробити вміння аналізувати суспільно-політичні події, користуватися правовими актами, юридичною літературою;
- формувати навички діяти згідно з нормами права у конкретних життєвих ситуаціях;
- сформувані вміння використовувати набуті знання у практичному житті.

Як результат вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти **повинні знати:**

- правові поняття та терміни;
- структуру права і законодавства;
- підстави виникнення, зміни та припинення правових відносин;
- поняття і ознаки правосвідомості та правової культури, правової поведінки та юридичної відповідальності;
- джерела чинного законодавства України;
- правила підготовки та застосування нормативно-правових актів в Україні;
- основи конституційного права України;
- органи державної влади та місцевого самоврядування в Україні та порядок їх формування;
- судові, правоохоронні та правозахисні органи України;
- загальні положення основних галузей права України;

вміти:

- здійснювати правовий аналіз конкретних суспільних відносин та самостійно класифікувати їх відповідно до конкретної галузі права;
- володіти правовими поняттями і термінами та використовувати їх;
- орієнтуватися в сучасному правовому полі;
- правильно користуватися спеціальною літературою з різних галузей права України;
- застосовувати у практичній діяльності та повсякденному житті норми чинного законодавства;
- використовувати правові процедури захисту прав і свобод людини у судових та інших державних органах України;
- складати документи правового характеру;
- грамотно оцінювати юридичні факти, аналізувати сучасні проблеми розвитку суспільства і виробляти власну життєву позицію.

Очікувані результати навчання та сформовані компетентності:

Після вивчення дисципліни «Основи правознавства» у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні:

СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України у практичній діяльності суб'єктів господарювання.

Результати навчання:

Після вивчення дисципліни «Основи правознавства» здобувачі освіти повинні:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 14. Використовувати нормативно-правові документи і національні стандарти для ведення бухгалтерського обліку суб'єктів господарювання.

3. Зміст навчальної дисципліни

1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА

Походження, виникнення держави і права. Історичні типи держави. Поняття і сутність держави. Характеристика функцій держави, поняття механізму та апарату держави. Держава в політичній системі суспільства. Функції держави. Конституційні основи формування правової держави в Україні. Поняття громадянського суспільства і його співвідношення з правовою державою.

Ознаки та призначення права, система права, джерела (форми) та структура права. Норми права. Поняття та структура правових відносин. Правопорушення та юридична відповідальність. Роль держави і громадськості в запобіганні правопорушень. Поняття і види правосвідомості і правової культури.

2. ОСНОВИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА

Конституційне право – провідна галузь права України. Конституція України як Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина, громадянство в Україні. Виборча система України. Верховна Рада України – вищий орган законодавчої влади, її функції. Президент України – глава держави, його повноваження. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Місцеве самоврядування в Україні. Виборче право та виборча система.

3. ОСНОВИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА

Поняття цивільного права і цивільних правовідносин. Цивільне законодавство. Фізичні та юридичні особи як учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність. Правочини. Представництво. Правове регулювання власності в Україні. Право інтелектуальної власності. Право на захист цивільних прав та інтересів. Правова давність. Основи спадкового права. Поняття спадкування за законом та заповітом. Порядок прийняття спадку.

Зобов'язальне право. Поняття та види зобов'язань. Підстави виникнення і припинення. Договір як основна підстава виникнення зобов'язань, способи забезпечення виконання зобов'язань.

Практичне заняття

Порядок укладення правочинів. Розв'язування задач із цивільно-правової відповідальності. Виконання тестових завдань із теми.

4. ОСНОВИ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Поняття та принципи сімейного права. Шлюб і сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Порядок припинення шлюбу. Права та обов'язки батьків і дітей. Опіка і піклування, усиновлення, патронат. Акти цивільного стану.

Розв'язування задач, логічних завдань за умовами і порядком укладення шлюбу, укладення шлюбного договору, особистих майнових і немайнових прав та обов'язків подружжя, батьків та дітей.

5. ОСНОВИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Поняття та джерела адміністративного права. Поняття та склад адміністративних правопорушень. Адміністративна відповідальність, види адміністративних стягнень та порядок їх застосування.

Органи виконавчої влади, їх система. Державні службовці. Правовий статус та класифікація. Форми і методи державного управління. Поняття і класифікація актів управління.

Практичне заняття

6. ОСНОВИ ТРУДОВОГО ПРАВА ТА ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Поняття, джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективний договір. Трудовий договір, його сторони, зміст. Форми і строки договору. Порядок прийняття на роботу. Випробування при прийнятті на роботу. Трудовий стаж і його види. Трудова книжка працівника. Порядок припинення трудового договору за ініціативи працівника та власника або уповноваженого ним органу.

Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.

Трудова дисципліна: методи забезпечення, види дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Трудові спори, порядок розгляду.

Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні. Державна соціальна підтримка сім'ї, материнства, дитинства, інших категорій громадян.

Практичне заняття

Розв'язування ситуаційних завдань щодо порядку укладення трудового та колективного договору, порядку звільнення з роботи за ініціативою працівника, власника підприємства, види матеріальної відповідальності. Порядок вирішення трудових спорів.

7. ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

Основні засади здійснення господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарювання. Підприємництво в Україні. Поняття, суб'єкти підприємництва. Майнова основа господарювання. Господарські зобов'язання: поняття, підстави виникнення, порядок виконання. Поняття, функції, види господарських договорів. Поняття та особливості господарсько-правової відповідальності.

Семінарське заняття

8. ОСНОВИ АГРАРНОГО ПРАВА

Поняття, види, зміст аграрних правовідносин. Характеристика об'єктів та суб'єктів аграрного права. Правове становище аграрних підприємств кооперативного типу, фермерського господарства, особистого селянського господарства, державних сільськогосподарських підприємств.

9. ОСНОВИ ЗЕМЕЛЬНОГО ТА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

Поняття та джерела земельного права України. Право власності на землю. Право землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Оренда землі. Відповідальність за

порушення земельного законодавства. Вирішення земельних спорів. Контроль за використанням і охороною земель.

Поняття екологічного права. Екологічні права та обов'язки громадян України. Правове регулювання використання природних ресурсів. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні. Природно-заповідний фонд України. Правова охорона атмосферного повітря, рослинного і тваринного світу. Види відповідальності за екологічні правопорушення.

Семінарське заняття

10. ОСНОВИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА

Фінансова діяльність та фінансове право України. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування. Законодавство України про банки і банківську діяльність. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.

Практичне заняття

11. ОСНОВИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА

Поняття кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині. Кримінальна відповідальність. Кримінальне покарання-поняття види та підстави застосування. Обставини, що виключають злочинність діяння.

Практичне заняття

Розв'язування завдань із визначення ознак, видів злочинів; підстав кримінальної відповідальності; видів кримінальних покарань.

12. ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Поняття і система правоохоронних органів. Органи прокуратури в Україні. Завдання і функції поліції. Служба безпеки України, нотаріат, адвокатура, судова система та органи юстиції.

Практичне заняття

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього го	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п	с	с. р.		л	п	с	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1										
Тема 1. Основи теорії держави і права	10	2	-	-	8					
Тема 2. Основи конституційного права	8	2	-	-	6					
Тема 3. Основи цивільного права	10	2	2	-	6					
Тема 4. Основи сімейного права	8	2	2	-	4					
Тема 5. Основи спадкового права	2	2	-	-	-					
Тема 6. Основи адміністративного права	8	2	2	-	4					
Разом за змістовим модулем 1	46	12	6	-	28					
Змістовий модуль 2										
Тема 7. Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення	10	2	2		6					
Тема 8. Основи господарського права	4	-	-	-	4					
Тема 9. Основи аграрного права	2	2	-	-	-					
Тема 10. Основи земельного та екологічного права	6	2	-	-	4					
Тема 11. Основи фінансового права	6	2	-	-	4					
Тема 12. Основи кримінального права	10	2	2	-	6					
Тема 13. Основи правоохоронної діяльності	6	2		-	4					
Разом за змістовим модулем 2	44	12	4	-	28					
Усього годин	90	24	10	-	56					

5. Теми лекційних, практичних, семінарських занять та зміст самостійного вивчення

№ теми	№ заняття	Вид навчальної діяльності	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1				
1			Основи теорії держави і права	10
	1	Лекція 1	Основи теорії держави і права. Ознаки та призначення права, система права. Походження, виникнення держави і права. Історичні типи держави. Поняття і сутність держави.	2
		Самостійне вивчення	<i>Поняття громадянського суспільства і його співвідношення з правовою державою.</i>	8
2			Основи конституційного права	8
	2	Лекція 2	Конституційне право – провідна галузь права України. Конституція України як Основний Закон держави. Характеристика загальних засад конституційного ладу України.	2
		Самостійне вивчення	<i>Конституційно-правовий статус людини і громадянина, громадянство в Україні. Виборча система України.</i>	6
3			Основи цивільного права	10
	3	Лекція 3	Поняття цивільного права і цивільних правовідносин. Цивільне законодавство. Фізичні та юридичні особи як учасники цивільних правовідносин. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність. Правочини. Представництво. Правове регулювання власності в Україні. Право інтелектуальної власності. Право на захист цивільних прав та інтересів. Правова давність. Основи спадкового права. Поняття спадкування за законом та заповітом. Порядок прийняття спадку.	2
		Самостійне вивчення	<i>Зобов'язальне право. Поняття та види зобов'язань. Підстави виникнення і припинення. Договір як основна підстава виникнення зобов'язань, способи забезпечення виконання зобов'язань.</i>	6
	4	Практична робота №1	Договір купівлі-продажу, міни, дарування.	2
4			Основи сімейного права	8
	5	Лекція 4	Поняття та принципи сімейного права. Шлюб і сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Майнові права та обов'язки подружжя. Порядок припинення шлюбу.	2
		Самостійне вивчення	<i>Права та обов'язки батьків і дітей. Опіка і піклування, усиновлення, патронат. Акти цивільного стану.</i>	4
	6	Практична робота №2	Порядок укладення шлюбу. Порядок припинення шлюбу.	2
5			Основи спадкового права	2
	7	Лекція 5	Основи спадкового права. Поняття спадкування за законом та заповітом. Порядок прийняття спадку.	2

6			Основи адміністративного права	8
	8	Лекція 6	Основи адміністративного права. Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Органи виконавчої влади, їх система. Державні службовці. Правовий статус та класифікація.</i>	4
	9	Практична робота №3	Адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність.	2
Змістовий модуль 2				
7			Основи трудового права та правові основи соціального захисту населення	10
	10	Лекція 7	Поняття, джерела трудового права. Трудові правовідносини. Колективний договір. Трудовий договір, його сторони, зміст. Форми і строки договору. Порядок прийняття на роботу. Випробування при прийнятті на роботу. Трудовий стаж і його види. Трудова книжка працівника. Порядок припинення трудового договору за ініціативи працівника та власника або уповноваженого ним органу. Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Трудова дисципліна: методи забезпечення, види дисциплінарних стягнень. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору. Трудові спори, порядок розгляду. Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення. Пенсійне забезпечення в Україні. Державна матеріальна підтримка сім'ї, материнства, дитинства, інших категорій громадян</i>	6
	11	Практична робота №4	Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.	2
8			Основи господарського права	4
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Основні засади здійснення господарської діяльності в Україні. Суб'єкти господарювання. Підприємництво в Україні. Поняття, суб'єкти підприємництва.</i>	4
9			Основи аграрного права	2
	12	Лекція 8	Поняття, види, зміст аграрних правовідносин. Характеристика об'єктів та суб'єктів аграрного права. Правове становище аграрних підприємств кооперативного типу, фермерського господарства, особистого селянського господарства, державних сільськогосподарських підприємств.	2
9			Основи земельного та екологічного права	6
	13	Лекція 9	Поняття та джерела земельного права України. Право власності на землю. Право землекористування. Права та обов'язки землекористувачів. Оренда землі.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Відповідальність за порушення земельного законодавства.</i>	4

10			Основи фінансового права	6
	14	Лекція 10	Фінансова діяльність та фінансове право України. Бюджет і бюджетна система. Система оподаткування. Відповідальність за порушення фінансового законодавства.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Законодавство України про банки і банківську діяльність. Довірчі товариства.</i>	4
11			Основи кримінального права	10
	15	Лекція 11	Поняття кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині. Кримінальна відповідальність. Кримінальне покарання-поняття види та підстави застосування.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Обставини, що виключають злочинність діяння.</i>	6
	16	Практична робота №5	Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині.	2
12			Основи правоохоронної діяльності	6
	17	Лекція 12	Поняття і система правоохоронних органів. Органи прокуратури в Україні. Завдання і функції поліції. Служба безпеки України.	2
		<i>Самостійне вивчення</i>	<i>Основи правозахисної діяльності. Адвокатура. Нотаріат.</i>	4
			Всього	90

6. Індивідуальні завдання

	Тема дисципліни	Вид завдання	Календарні строки і форма контролю
1.	Поняття і походження юриспруденції – науки про державу і право.	Реферат	Протягом семестру
2.	Види юридичних наук.	Презентація	Протягом семестру
3.	Місце теорії держави і права в системі юридичних наук.	Реферат	Протягом семестру
4.	Поняття і визначення типу і видів держави.	Реферат	Протягом семестру
5.	Поняття і структура політичної системи держави.	Реферат	Протягом семестру
6.	Поняття, основні ознаки і визначення правової держави.	Реферат	Протягом семестру
7.	Поняття громадянського суспільства.	Реферат	Протягом семестру
8.	Співвідношення держави і громадянського суспільства.	Реферат	Протягом семестру
9.	Принцип єдності і розподілу державної влади.	Презентація	Протягом семестру
10.	Поняття і види соціальних норм .	Реферат	Протягом семестру
11.	Право і мораль: порівняльна характеристика.	Реферат	Протягом семестру
12.	Види і загальна характеристика нормативних актів.	Реферат	Протягом семестру
13.	Індивідуальні правові акти.	Реферат	Протягом семестру
14.	Систематизація правових актів.	Реферат	Протягом семестру
15.	Загальна характеристика галузей права.	Реферат	Протягом семестру
16.	Поняття та ознаки юридичної відповідальності.	Реферат	Протягом семестру
17.	Громадянство України.	Реферат	Протягом семестру
18.	Особливості місцевих виборів.	Презентація	Протягом семестру
19.	Адміністративно-правові норми, їх особливості.	Реферат	Протягом семестру
20.	Цивільне право України: поняття і система.	Реферат	Протягом семестру
21.	Система та джерела сімейного права.	Реферат	Протягом семестру
22.	Конституційне право на соціальний захист.	Реферат	Протягом семестру
23.	Приватизація земельних ділянок.	Реферат	Протягом семестру
24.	Основні поняття і система кримінального права України.	Реферат	Протягом семестру
25.	Правосуддя в Україні Поняття, основні ознаки та принципи.	Повідомлення	Протягом семестру

7. Перелік питань на залік

1. Історичні типи держави.
2. Поняття і сутність держави. Характеристика функцій держави, поняття механізму та апарату держави.
3. Поняття громадянського суспільства і його співвідношення з правовою державою.
4. Ознаки та призначення права, система права, джерела (форми) та структура права. Норми права.
5. Правопорушення та юридична відповідальність.
6. Характеристика загальних засад конституційного ладу України.
7. Конституційно-правовий статус людини і громадянина, громадянство в Україні.
8. Виборча система України.
9. Поняття цивільного права і цивільних правовідносин.
10. Фізичні та юридичні особи як учасники цивільних правовідносин.
11. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність.
12. Право інтелектуальної власності.
13. Основи спадкового права.
14. Шлюб і сім'я. Порядок укладення шлюбу, шлюбний договір.
15. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя.
16. Майнові права та обов'язки подружжя.
17. Порядок припинення шлюбу.
18. Права та обов'язки батьків і дітей.
19. Опіка і піклування, усиновлення, патронат.
20. Акти цивільного стану.
21. Поняття та джерела адміністративного права.
22. Поняття та склад адміністративних правопорушень.
23. Адміністративна відповідальність, види адміністративних стягнень та порядок їх застосування.
24. Поняття, джерела трудового права.
25. Колективний договір. Трудовий договір, його сторони, зміст. Форми і строки договору.
26. Робочий час: поняття, тривалість, види. Час відпочинку, види відпусток, порядок надання відпусток.
27. Трудова дисципліна: методи забезпечення, види дисциплінарних стягнень.
28. Поняття права соціального захисту та соціального забезпечення.
29. Суб'єкти господарювання. Підприємництво в Україні.
30. Характеристика об'єктів та суб'єктів аграрного права.
31. Поняття та джерела земельного права України.
32. Право власності на землю. Право землекористування. Права та обов'язки землекористувачів.
33. Оренда землі. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
34. Екологічні права та обов'язки громадян України.
35. Правове регулювання використання природних ресурсів.
36. Природні території та об'єкти, що підлягають особливій охороні.
37. Бюджет і бюджетна система.
38. Система оподаткування.
39. Законодавство України про банки і банківську діяльність.
40. Поняття кримінального права.
41. Злочин, поняття та ознаки, види, склад, співучасть у злочині.
42. Кримінальна відповідальність.
43. Поняття і система правоохоронних органів.

8. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Основи правознавства» у навчальному процесі застосовуються такі методи навчання: розповідь, бесіда, лекція, пояснення, демонстрація, ілюстрація, навчальна дискусія, диспут.

9. Контроль результатів навчання

9.1. Форми та засоби поточного і підсумкового контролю

Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою.

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання здобувачів освіти з дисципліни є:

- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульні контрольні роботи у формі тестування;
- студентські презентації та вступи;
- залік.

Зміст курсу дисципліни «Основи правознавства» поділений на 2 змістових модулів. Кожний модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів і завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1-5, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 6-12.

Після завершення відповідно змістового модуля проводяться **модульні контрольні роботи (МК)**. До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу в т. ч і матеріал самостійно.

Рейтингову кількість балів студента формують бали, отримані за модульні контрольні роботи, які проводяться у формі тестування або усного опитування.

Семестрові бали (семестровий рейтинг) студент отримує як середнє арифметичне балів змістових модулів з усіх тем двох змістових модулів.

Оцінка навчальної успішності студентів здійснюється під час семестрового оцінювання у формі заліку.

9.2. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт)– від 0 до 50 балів:

- глибоке, теоретично обґрунтоване розкриття питання, відображена власна позиція – 48-50 балів;
- обґрунтоване розкриття питання, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – 45-47 балів;
- відповідь не дає повного розкриття питання, немає власної позиції – 42-44 балів;
- неповне розкриття питання, загалом наявні достатні знання – 38-41 балів;
- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу – 34-37 балів;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі – 31-36 балів;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – 1-30 бали;
- відсутність відповіді на питання – 0 балів.

Заліковий модуль 1,	Заліковий модуль 2,	Заліковий модуль 3 (залік),	Разом
%	%	%	%
40	40	20	0

Шкала оцінювання

Відсоток формування компетентностей та набуття програмних результатів навчання	Рейтинг за п'ятдесятибальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою	Запис у заліковій книжці студента та відомості	Оцінка за дванадцятибальною шкалою
90-100	49, 50	5	відмінно	12
90-100	47, 48	5	відмінно	11
90-100	45, 46	5	відмінно	10
75-90	43,44	4	добре	9
75-90	40, 41, 42	4	добре	8
75-90	38, 39	4	добре	7
60-74	35, 36, 37	3	задовільно	6
60-74	33, 34	3	задовільно	5
60-74	30, 31, 32	3	задовільно	4
менше 60	0-29	2	незадовільно	2

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Програма навчальної дисципліни
3. Плани занять
4. Конспект лекцій з дисципліни
5. Інструкційно-методичні матеріали до самостійної роботи
6. Питання до модульних контрольних робіт
7. Контрольні тестові завдання до модульних контрольних робіт
8. Питання до заліку
9. Залікові білети

11. Рекомендовані джерела інформації

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к. Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Петришин О.В. та ін. Теорія держави і права: підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН О.В. Петришина; Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”. – Харків : Право, 2014.
3. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. / П.М. Рабінович. – Львів : Край, 2008. – 224 с.
4. Татарчук В.І. Теорія держави і права : навч. посіб. для підготовки до іспитів. – Центр учбової літератури – 2016 р. – 184 с.
5. Цвік М.В., Петришин О.В., Авраменко Л.В. та ін. Загальна теорія держави і права : підручник / За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків : Право, 2009. – 400 с.
6. Рудик П.А. Теорія держави: основні теорії, концепції підходи до вивчення : навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. та допов. – Київ : Алерта, 2015. – 288 с.
7. Рудик П.А. Основи теорії держави : навч. посіб.; Нац. ун-т харч. технологій. – Київ : Алерта, 2013. – 206 с.
8. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси науки, культурі та освіти : (Конспект лекцій з курсу “Актуальні проблеми теорії держави та права”. – Київ, 2014) [Електронний ресурс] – Режим доступу до консп.: <http://studies.in.ua/aktualni-problemy-teorii-derzhavy-ta-prava-lektsii.html>.
9. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі : електронні ресурси науки, культурі та освіти : (Машков А. Проблеми теорії держави і права, 2015) [Електронний ресурс] – Режим доступу до підруч.: <http://westudents.com.ua/glavy/68654-spvvdnoshennyia-navchalno-distiplni-quotproblemi-teor-derjavi-pravaquot-abo-quotproblemi-teor-pravaquot-z-naukoju-quotteorya-derjavi-pravaquot-quotteorya-pravaquot/html>.
10. Тлумачний словник з теорії держави і права / упоряд. К.Г. Волинка. – Київ : Магістр ХХІ сторіччя, 2006. – 112 с.
11. Дзера О. В. Правознавство. – Київ : 2007. – 848 с.
12. Петришин О.В., Погребняк С.П., Смородинський В.С. та ін. Теорія держави і права / За ред. О.В.Петришина. – Харків : Право, 2015. – 368 с.
13. Скакун О.Ф. Теорія права і держави : підручник. – 4-те вид., доп. і перероб. – Київ : Алерта, 2014. – 524 с.
14. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. / М.В.Кравчук (авт.-упоряд.). – Київ : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2014. – 608 с.
15. Кравчук М.В. Проблеми теорії держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. – Тернопіль : Терно-граф, 2015. – 480 с.
16. Кравчук М.В. Теорія держави і права (опорні конспекти) : навч. посіб. – 3-є вид., змін. й доповн. / М.В. Кравчук (авт.-упоряд.). – Київ : Всеукраїнська асоціація видавців “Правова єдність”, 2014. – 608 с.
17. Каткова Т.Г. Теорія держави і права : навч. посіб. у визначеннях і таблицях. – Харків : Право, 2014. – 96 с.
18. Юридична енциклопедія : В 6 т. / Редкол. Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – Київ : Укр. Енцикл.
19. Поліщук М.С. Правознавство : навч. посіб. для студ. неюридич. спец. / М.С. Поліщук, М.І. Логвиненко. – Харків : Право, 2014. – 106 с.
20. Теорія держави і права : елементарний курс : навч. посіб. / Н.М. Крестовська, Л.Г. Матвєєва. – 3-є вид. – Харків : Одиссей, 2012. – 432 с.